

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet En ny förvaltningslag (SOU 2010:29)

Allmänt

Tullverket är positiv till den nya lagstiftningstekniken, med fler rubriker och paragrafer samt att rättspraxis kodifieras. Lagens nya struktur medför att tillämpningen underlättas.

Avvikande bestämmelser och övergångsbestämmelser

Tullverket konstaterar att det saknas en analys av betänkandets konsekvenser på flera områden. Tullverket anser att det är en brist att utredningen inte har redogjort för sin bedömning av omfattningen av det efterföljande reformbehovet som förslaget om avvikande bestämmelser i lag medför. I övergångsbestämmelserna anges att föreskrifter som har beslutats av regeringen, som avviker från den föreslagna lagen, ska fortsätta gälla även efter förvaltningslagens ikraftträdande den 1 januari 2012.

Lagens tillämpningsområde

Tullverket konstaterar att det saknas en närmare analys om bakgrunden till förslaget om att utöka lagens tillämpningsområde samt vilka konsekvenser detta förslag medför. Tullverket anser att det är en brist att betänkandet inte innehåller något närmare resonemang om i vad mån förvaltningslagen ska komplettera speciallagstiftning på de utökade områdena. Att förvaltningslagen är subsidiär är klart. Det är däremot inte helt klart vad som ska gälla avseende t.ex. motivering och underrättelse av beslut i den brottsbekämpande verksamheten när bestämmelser helt saknas i särlagstiftningen. Det hade varit önskvärt om det tydligt framgick av betänkandet att i de fall ärendehandläggningen är särskilt reglerad, ska förvaltningslagens regler om ärendehandläggning inte tillämpas. Avsaknaden av förtydliganden i dessa delar kan därmed medföra tolknings- och tillämpningssvårigheter för den brottsbekämpande verksamheten. Detta, tillsammans med de skäl¹ som tidigare legat till grund för de generella undantagen, gör att Tullverket ifrågasätter att undantaget alls tas bort.

¹ SOU 2010:29 s. 123; Hellner & Malmqvist, s. 350.

Riktlinjer för handläggningen

Tullverket anser att det kan finnas en risk att utredningens förslag till utformningen om muntlig handläggning kan missleda tillämparen. Lagtexten kan ge intrycket att den skriftliga dokumentationen helt kan överges i dessa fall, trots att det inte bör vara utredningens avsikt, (jfr. förslagen om dokumentation och beslutsdokumentation).

Dröjsmålstalan

Som utredningen konstaterat² finns redan bestämmelser om dröjsmålstalan i Moderniserad tullkodex. Det kan konstateras att handläggningstiden och delar av förfarandet är reglerat i artikel 16.2-3 tillsammans med artikel 23 Moderniserad tullkodex, men att det krävs kompletterande bestämmelser i nationell rätt. Tullverket instämmer i uppfattningen att det är en fördel om de närmare formerna för hur en dröjsmålstalan ska föras, regleras i lag. De föreslagna bestämmelserna i nya förvaltningslagen kommer med hänsyn härtill inte kunna få fullt genomslag i tullärenden, utan behöver anpassas till den EU rättsliga regleringen. Mot bakgrund av att tullagen i övrigt innehåller de kompletterande bestämmelser som den EU rättsliga tullagstiftningen kräver i andra fall, vill Tullverket uppmärksamma att nödvändiga ändringar sker i tullagen även i detta avseende. Enbart den föreslagna regleringen i förvaltningslagen kommer annars att medföra tillämpningssvårigheter då endast vissa delar kan tillämpas på tullrättsliga ärenden.

När det gäller förvaltningsärenden i övrigt anser Tullverket, mot bakgrund av ärendenas skilda karaktär, att det kan vara svårt att enas om en gemensam tidpunkt då ett ärende ska anses ha för lång handläggningstid. För vissa ärenden är en sex månaders regel för kort, för andra är den alldeles för lång. För ärenden som rätteligen skulle avgjorts inom några veckor kan den föreslagna bestämmelsen – i vart fall indirekt – ge handläggare uppfattningen att de får en längre respit än tidigare. För mer komplicerade ärenden kommer en handläggningstid om sex månader inte vara tillräcklig. Institutet kommer i dessa ärenden inte ha annan effekt än att det innebär ytterligare ett moment i handläggningen. Tullverket finner därmed anledning att ifrågasätta om institutet, med den utformning som det fått, kommer få avsedd effekt.

Tullverket bedömer att förslaget om dröjsmålstalan i första hand inte botar orsaken till lång handläggningstid, som ofta uppges vara resursbrist. Istället blir effekten av förslaget att den som aktivt kräver ett avgörande, får sitt ärende behandlat med förtur. Detta kan ifrågasättas ur ett rättviseperspektiv och rimmar illa med grunderna för en god förvaltning. Tullverket anser att det är en brist att en närmare utredning av behoven på särskilda resurstillskott inte företes av utredningen,³ mer än att det konstateras att det

---

² SOU 2010:29 s. 287f.

³ s. 298.

nya institutet, trots dess bakomliggande orsaker, bör kunna hanteras inom befintliga ramar.

Det finns även en risk att det yttersta utredningsansvaret i praktiken flyttas över till domstol, trots den föreslagna bestämmelsen⁴ – om myndighetens utredningsansvar – som ska förtydliga att myndigheten har detta ansvar. Det föreslås⁵ att domstolen, utan att gå in på sakfrågan, ska bedöma om ärendet är tillräckligt utrett och i förekommande fall ange en tidpunkt för när myndigheten ska avgöra ärendet. I praktiken kan instansordningens princip riskeras. Det är en brist att dessa risker inte har analyserats närmare i betänkandet.

Tolk och översättning

Tullverket har inga invändningar mot att rätten till tolk och översättning förtydligas. Däremot bedömer Tullverket att den föreslagna ändringen från en bör- till en ska-regel kommer att uppfattas som en skärpning av tillämparen, trots att utredningen⁶ inte avsett någon sådan. Formuleringen av behovskriteriet - om det behövs för att den enskilde ska kunna ta tillvara sin rätt - i bestämmelsen kan för den vanliga tillämparen vara svårt att uppfatta.

Muntliga uppgifter

Inte heller när det gäller rätten att lämna muntliga uppgifter anser Tullverket att utredningens intentioner och avsikt med den nya regleringen återspeglas i lagtexten. Bestämmelsen är avsedd att hindra att den enskilde lämnar, dels redan känd eller irrelevant information, dels i och för sig relevanta uppgifter men så pass omfattande att myndigheten bedömer att dessa lämpligen ska lämnas i skriftlig form. Den föreslagna paragrafens lydelse ”myndigheten bestämmer hur detta lämpligen ska ske” kan inte anses innefatta en sådan begränsning som skulle behövas för att återspegla det bakomliggande syftet.

Utökad kommunikationsplikt, motiveringsskyldighet, verkställighet av beslut i anställningsärenden

Utredningen föreslår att undantagen vad gäller kommunikationsplikt⁷ och motiveringsskyldighet⁸ tas bort på flera specialområden, bl.a. vad gäller tjänstetillsättningsärenden. Istället överlämnas till speciallagstiftningen att avgöra om reglerna i förvaltningslagen ska vara tillämpliga eller inte, när det gäller t.ex. motivering och kommunikering.

Tullverket konstaterar att flera av förslagen kommer att påverka tjänstetillsättningsförfarandet negativt. Det föreslagna förbudet mot

---

⁴ s. 416f

⁵ s. 304.

⁶ s. 313.

⁷ s. 450f.

⁸ s. 513f.

verkställighet av beslut – innan beslutet har vunnit laga kraft – kommer i vissa fall omöjliggöra att anställning påbörjas. Kortare anställningstillfällen, såsom vikariat och tidsbegränsade anställningar, riskerar därmed att gå helt förlorade.

Att tjänstetillsättningsärenden numera föreslås överklagas till förvaltningsdomstol, innebär att dessa belastas ytterligare. Det kan förmodas att ett överklagat anställningsärende kan komma att dra ut på tiden jämfört med idag.

Med hänvisning till det ovan sagda ifrågasätter Tullverket att undantagen alls tas bort. Mot bakgrund av den föreslagna övergångsbestämmelsen kommer det, under en inte alltför kort övergångsperiod, finnas stor risk för oklarhet hos tillämparen om vilka bestämmelser som gäller på vissa sakområden.

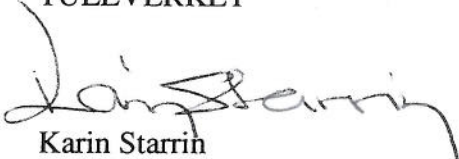
Konsekvensanalys

Tullverket delar inte utredningens⁹ uppfattning att förslagen i betänkandet är kostnadsneutrala. Det är en brist att utredningen inte gjort en närmare analys av de ekonomiska konsekvenserna. Tullverket bedömer att i vart fall den föreslagna bestämmelsen om dröjsmålstan faktiskt kommer att medföra ökade kostnader både på kort och lång sikt.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Karin Starrin (beslutande), juristen Alexandra Rydell och juristerna Malin Lundberg (föredragande) och Ann Svensson (föredragande).

TULLVERKET

Karin Starrin

Malin Lundberg Ann Svensson

Kopia

Finansdepartementet, S3

VLS

KOM

---

⁹ s. 709f.